

S čím nebudú slovenskí poslanci nikdy súhlasiť - I. Povinné krúžkovanie

Zdá sa, že v televízii, v rozhlase a vo všetkých ostatných médiách vídame akoby stále tých istých politikov. Tie isté tváre, síce o niečo staršie, poznačené prirodzeným starnutím, ale stále sú to len tie isté tváre. Možno gestá, či vystupovanie sa po mnohých mediálnych tréningoch uhladilo, k určitému zdaniu politickej profesionality dopomohla aj otrlosť spôsobená dlhoročným politizovaním a už nespočetnými volebnými úspechmi, či neúspechmi.

A práve o voľby ide. Jedna z mála možností, kedy môžeme v tichosti za volebnou plentou vyjadriť svoj názor. A pritom zhoršujúca sa finančná situácia, vysoká nezamestnanosť, alebo neprimerané čakacie lehoty v zdravotníctve a mnoho ďalších problémov zasahujúcich do každej oblasti nášho života od politiky, cez ekonomiku až po zdravotníctvo, kultúru, či šport by mali meniť naše rozhodnutia vo voľbách. A predsa vyhráva voľby až na drobné zmeny tá istá politická garnitúra.

Vo voľbách v roku 2010 sa stala zaujímavá udalosť. Do parlamentu sa dostávajú kandidáti z posledných ako sa zvyknú nazývať „nezvoliteľných“ miest z kandidátnych listín politických strán. Poslanec pán Matovič túto udalosť potvrdzuje aj v ostatných voľbách v roku 2012. Ešte zaujímavejšie sú výsledky volieb v Českej republike, kde sa konajú voľby dva dni. Na sociálnych sieťach sa v Česku pred voľbami začali šíriť výzvy, akási dohoda, aby ľudia volili prvý deň kandidátov zo 141. až 145. miesta a v druhý deň zo 146. až 150. miesta. Tým sa zvýšila pravdepodobnosť, že dôjde aj reálne k zmenám v personálnom obsadení v parlamente. Napriek tomu sa tak deje len s čiastočným úspechom.

Prečo je tomu tak? Napriek možnosti krúžkovať a napriek nezlepšujúcej sa situácie v spoločnosti, nedochádza k potrebným zmenám politického osadenstva. Osobne sa zaujímam vo svojich prácach o spoluprácu a zradu, ktorá sa len okrajovo dotýka problému až príliš veľkej stability predstaviteľov politického neba - myslím tým politikov, ktorí sú uvádzaní na prvých miestach stranických kandidátok. Všetko je to v zákone č.333/2004 Z.z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Konkrétne § 43 - Pridelovanie mandátov, odsek 5. Teraz uvádzam samotné znenie s úmyslom, aby ste si ho len prečítali, nemusíte ho v túto chvíľu pochopiť. Stačí, aby ste vnímali tú zbytočnú zložitosť:

(5) V rámci jednotlivých politických strán alebo koalícií kandidáti dostanú mandáty pridelené strane v poradí, v akom sú uvedení na hlasovacom lístku. Ak však voliči, ktorí odovzdali platný hlas pre túto politickú stranu alebo koalíciu, využili právo prednostného hlasu, dostane najskôr mandát ten z kandidátov, ktorý získal najmenej tri percentá prednostných hlasov z celkového počtu platných hlasov odovzdaných pre politickú stranu alebo koalíciu. Ak politickej strane alebo koalícii je pridelených viac mandátov a viac kandidátov splnilo podmienku podľa predchádzajúcej vety, mandáty dostanú kandidáti postupne v poradí podľa najvyššieho počtu získaných prednostných hlasov. Ak je rovnosť prednostných hlasov, je rozhodujúce poradie na hlasovacom lístku.

Čarovné, čo dokážu politici prijať, aby si zaistili zvoliteľnosť aj nabudúce. Ide o takzvané dobrovoľné krúžkovanie. Ak poznáte kandidáta napríklad na 124. mieste a zakrúžkujete ho, takýto kandidát má len malú šancu dostať sa do parlamentu.

Ak by sme pristúpili k systému povinného krúžkovania, to znamená že platným hlasovacím lístkom by bol len ten, na ktorom sú zakrúžkovaní kandidáti, situácia by sa závažne zmenila. Rovnakú šancu na zvolenie by mali všetci kandidáti. Spomínaný odsek by znel veľmi jednoducho:

(5) V rámci jednotlivých politických strán alebo koalícií kandidáti dostanú mandáty pridelené strane v poradí podľa počtu získaných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Ak je rovnosť získaných hlasov jednotlivých kandidátov, je rozhodujúce poradie na hlasovacom lístku.

Poradie by sa určilo podľa počtu získaných hlasov, čo v praxi znamená že ľudia by určovali kto má byť zvolený, a nie strana.

Myslíte si, že s týmto budú súhlasiť slovenskí poslanci?